

**COFNODION CYFARFOD O'R CYNGOR SIR A GYNHALIWDY YN SIAMBR Y
CYNGOR – NEUADD Y SIR, LLANDRINDOD DDYDD IAU 10FED HYDREF 2019**

YN BRESENNOL

Y Cyngorydd Sir B Baynham (Cadeirydd)

Y Cynghorwyr Sir MC Alexander, M Barnes, G Breeze, J Charlton, L V Corfield, A W Davies, B Davies, D E Davies, P Davies, E Durrant, D O Evans, J Evans, L George, J Gibson-Watt, M R Harris, S M Hayes, H Hulme, A Jenner, D R Jones, J R Jones, E M Jones, M J Jones, D Jones-Poston, F H Jump, K Laurie-Parry, H Lewis, K Lewis, P E Lewis, MC Mackenzie, I McIntosh, S McNicholas, DW Meredith, C Mills, G Morgan, JG Morris, R Powell, WD Powell, D R Price, P C Pritchard, G Pugh, J Pugh, G W Ratcliffe, L Roberts, P Roberts, K M Roberts-Jones, E Roderick, D Rowlands, D Selby, K S Silk, D A Thomas, R G Thomas, T J Van-Rees, E Vaughan, M Weale, A Williams, G I S Williams, D H Williams, J Williams, J M Williams, R Williams ac S L Williams

1.	YMDDIHEURIADAU
-----------	-----------------------

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr Sir K W Curry, S C Davies, M J Dorrance, L Fitzpatrick, E A Jones, E Jones, G Jones a J Wilkinson

2.	COFNODION
-----------	------------------

Awdurdodwyd y Cadeirydd i lofnodi cofnodion y cyfarfod diwethaf a gynhaliwyd ar 11^{eg} Gorffennaf 2019 fel cofnod cywir.

3.	DATGANIADAU O DDIDDORDEB
-----------	---------------------------------

Datganodd y Cynghorwyr Sir M Barnes, L Corfield, B Davies, E Durrant, L George, J Gibson-Watt, S Hayes, A Jenner, DR Jones, EM Jones, J Jones, MJ Jones, D Jones-Poston, F Jump, H Lewis, K Lewis, P Lewis, S McNicholas, D Meredith, C Mills, G Morgan, R Powell, W Powell, DR Price, P Pritchard, G Pugh, J Pugh, L Roberts, P Roberts, K Roberts-Jones, D Selby, T Van-Rees, E Vaughan, A Williams, G Williams, H Williams, J Williams, JM Williams, R Williams ac S Williams diddordebau personol anragfarnus yn eitem 9, sef rhybudd o gynnig ar waredu cronfa bensiwn o danwydd ffosiledig, fel aelodau o'r Gronfa Pensiwn Llywodraeth Leol. Datganodd y Cynghorwyr Sir P Davies, EM Jones, D Meredith a T Van-Rees diddordebau rhagfarnus yn yr eitem hon.

Datganodd y Cynghorwyr Sir P Davies, J Evans, G Morgan a G Thomas diddordeb personol a diddordebau rhagfarnus yn eitem 16, sef y rhybudd o gynnig ar ail-wylltio. Datganodd y Cynghorwyr Sir J Charlton, MJ Jones a R Powell diddordebau personol, anariannol yn yr eitem hon.

4.	CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD
-----------	---------------------------------

Roedd y Cadeirydd eisoes wedi dosbarthu manylion ei hymrwymiaadau i Aelodau trwy ebost.

Cyflwynodd Leon Livermore, Prif Weithredwr Institiwt Safonau Masnach Siartredig wobwr arwyr yr Institiwt i'r Cynghorydd James Evans am arweinyddiaeth wleidyddol ym maes Safonau Masnach. Hefyd cyflwynodd wobwr partneriaeth i dîm Safonau Masnach y Cyngor a Heddlu Dyfed Powys am eu gwaith i drechu cyflenwi nwyddau ffug a thybaco anghyfreithlon.

5. CYHOEDDIADAU'R ARWEINYDD

Diolchodd yr Arweinydd i'r Cyngorwyr Stephen Hayes a Martin Weale oedd wedi gadael y Cabinet, am eu gwaith, ac estynnwyd croeso i'r Cyngorwyr Graham Breeze a Heulwen Hulme fel aelodau'r Cabinet.

Rhoddwyd diweddariad i'r Cyngor ar Fargen Twf Canolbarth Cymru yn sgil cyhoeddi £55 miliwn cychwynnol a addawyd gan Lywodraeth San Steffan ac ar gyfarfodydd gydag Ysgrifennydd Gwladol Cymru a Gweinidog Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am Gysylltiadau Rhyngwladol a'r Iaith Gymraeg.

Estynnwyd llongyfarchiadau gan yr Arweinydd i gwmni EvaBuild, enillwyr Gwobrau Busnes Powys, a noddwyd gan y Cyngor. Anogwyd pawb i gyfrannu at yr ymgynghoriad ar y gyllideb, Y Wasgfa Fawr, ac mewn digwyddiadau i nodi Diwrnod Rhuban Gwyn ar 25^{ain} Tachwedd. Roedd yr Arweinydd wedi mynychu gwobrwyon Blodeuo gyda'r RHS - Cymru yn Ystradgynlais ac roedd y Cyngorwyr Susan McNicholas yn hapus i hysbysu'r Cyngor i'r dref ennill y wobwr aur, a'u bod yn disgwyl canlyniadau 'Britain in Bloom'.

Nododd yr Arweinydd hefyd iddi ymweld â Blaubeuren yn yr Almaen i goffau 40 mlynedd ers i'r dref gefeillio â thref Aberhonddu, a chytunwyd i hyrwyddo twristiaeth a datblygiad economaidd. Yn olaf, pleser oedd cofnodi i'r Cyngor dderbyn gwobr Dinas Lloches am ei waith mewn perthynas ag adsefydlu ffoaduriaid o Syria yn y sir.

6. CWESTIYNAU GAN Y CYHOEDD

6.1. Cwestiwn i Ddeiliad y Portffolio Addysg gan Katherine Lewis

A chymryd yn ganiataol eich bod yn ymwybodol o ac wedi cymeradwyo cynnwys llythyr diweddar y Dr Caroline Turner at Benaethiaid ysgolion y sir mewn perthynas â'r streic byd eang ar thema'r hinsawdd ar ddydd Gwener 20fed Medi 2019, hoffwn wybod, ar ba sail y gellir dyfarnu fod pwnc a ddysgwyd fel rhan o'r cwricwlwm Gwyddoniaeth a Daearyddiaeth ers o leiaf 30 mlynedd yn "Wleidyddol"?

Ymateb

Diolch am eich cwestiwn. Rwyf yn cytuno nad yw pwnc newid yn yr hinsawdd yn fater gwleidyddol fel y cyfryw, ond wrth ystyried galwad i ddisgyblion a staff "streicio" gyda'r bwriad o ddefnyddio safle ysgol fel lleoliad ar gyfer rali, mae hyn

yn golygu ei fod yn fater gwleidyddol. Rwyf yn siŵr taw dyna roedd y Dr Turner yn cyfeirio ato yn ei llythyr.

Yn ei chwestiwn atodol, gofynnodd Ms Lewis sut y gellir cyfiawnhau sgil-ffeithiau cosbol gyda'r nod o atal dysgwyr ifainc rhag lleisio barn mewn perthynas ag argyfwng sy'n effeithio arnynt yn uniongyrchol, ac wrth ystyried ei ddyletswydd gofal tuag at ddinasyddion o bob oed, sut roedd y Cyngor yn bwriadu codi ymwybyddiaeth am yr argyfwng yn yr hinsawdd a sicrhau cynlluniau effeithiol, ymarferol a chynhwysfawr mewn perthynas â'r hinsawdd.

Nododd Deiliad y Portffolio fod llawer o waith yn digwydd o fewn ysgolion, a chytunodd ei fod yn bwysig i bobl ifanc gael lleisio barn. Byddai'n rhoi ymateb ysgrifenedig mwy manwl.

7.	GWELEDIGAETH DDRAFFT 2025 - DIWEDDARIAD AR Y CYNLLUN GWELLA CORFFORAETHOL AC ADRODDIAD PERFFORMIAD BLYNYDDOL 2019
-----------	--

Cyflwynodd yr Arweinydd a'r Deiliaid Portffolio diweddariad ar y Cynllun Gwella Corfforaethol o ran Gweledigaeth ddrafft 2025 ac Adroddiad Perfformiad Blynyddol 2019. Roedd yr adroddiad yn olrhain diweddariadau Cynllun Gwella Corfforaethol y Cyngor mewn perthynas â Gweledigaeth 2025 ac yn nodi manylion ei berfformiad yn ystod 2018-19 yn erbyn cyflawni'r amcanion llesiant. Defnyddiwyd animeiddiadau neu 'moovlys' i ategu'r adroddiad i'w wneud yn fwy hygrych i'r cyhoedd.

Cyflwynwyd manylion y prif gyraeddiadau gan yr Arweinydd a'r Deiliaid Portffolio mewn perthynas â'u meysydd arbenigol, ac atebwyd cwestiynau gan aelodau. Gwrthododd yr Arweinydd sylwadau gan rai aelodau nad oedd yr adroddiad yn hunanasesiad agored, cytbwys a realistig o berfformiad. Cadarnhaodd y Pennaeth Trawsnewid a Chyfathrebu fod yr holl wybodaeth yn yr adroddiad yn ymwneud â 2018/19.

Cynigiodd yr Arweinydd, ac eiliwyd y cynnig, a gyda 46 pleidlais o blaid, ac 8 yn erbyn,

PENDERFYNWYD	Rheswm dros y Penderfyniad:
Cymeradwyo'r Diweddariad DRAFFT o ran Cynllun Gwella Perfformiad ar Weledigaeth 2025 a'r Adroddiad Perfformiad Blynyddol 2019 (Atodiad A yr adroddiad).	Sicrhau fod yr adroddiad yn gofnod cytbwys ac agored o berfformiad Cyngor Sir Powys yn ystod blwyddyn ariannol 2018-19, yn erbyn yr amcanion llesiant a nodwyd yng Ngweledigaeth 2025: Ein Cynllun Gwella Corfforaethol ar gyfer 2018-2023. Sicrhau fod y Cyngor yn bodloni ei ddyletswyddau statudol fel y nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009.

Torrodd y cyfarfod rhwng 12.59 a 13.53.

Gadawodd y Cyngorwyr Sir D Davies, A Jenner, J Jones, C Mills, P Pritchard, J Pugh, M Weale ac A Williams y cyfarfod.

YN BRESENNOL

Y Cyngorydd Sir B Baynham (Cadeirydd)

Y Cyngorwyr Sir MC Alexander, M Barnes, G Breeze, J Charlton, L V Corfield, A W Davies, B Davies, P Davies, E Durrant, D O Evans, J Evans, L George, J Gibson-Watt, M R Harris, S M Hayes, H Hulme, D R Jones, E M Jones, M J Jones, D Jones-Poston, F H Jump, K Laurie-Parry, H Lewis, K Lewis, P E Lewis, MC Mackenzie, I McIntosh, S McNicholas, DW Meredith, G Morgan, JG Morris, R Powell, WD Powell, D R Price, G Pugh, G W Ratcliffe, L Roberts, P Roberts, K M Roberts-Jones, E Roderick, D Rowlands, D Selby, K S Silk, D A Thomas, R G Thomas, T J Van-Rees, E Vaughan, G I S Williams, D H Williams, J Williams, J M Williams, R Williams ac S L Williams

8. TROSLWYDDIADAU CYLLIDEB

8.1. Trosglwyddiadau ar gyfer Priffyrdd, Trafnidiaeth ac Ailgylchu

Cynigiodd y Cyngorydd Sir A Davies ac eiliodd y Cyngorydd Sir M Alexander a gyda 46 pleidlais o blaid, a 0 yn erbyn

PENDERFYNWYD	Rheswm dros y Penderfyniad:
Cymeradwyo'r trosglwyddiad ar gyfer Dyraniad Priffyrdd Craidd a'r Cynllun Rheoli Asedau Priffyrdd, fel yr amlinellir yn Nhabl 1 yr adroddiad.	Sicrhau y caiff trosglwyddiadau priodol eu cyflawni sy'n adlewyrchu'r gwariant cyfalaf a ragwelir.

8.2. Trosglwyddiadau ar gyfer Ysgol Uwchradd Gwernyfed

Cadarnhaodd y Deiliad Portffolio dros Addysg ac Eiddo fod y gyllideb a ddyrannwyd ar gyfer datblygu'r ysgol, ac nid y Plasty. Cynigiodd y Cyngorydd Sir A Davies ac eiliwyd y cynnig, a gyda 43 o blaid ac 1 yn erbyn, a 2 yn ymatal

PENDERFYNWYD	Rheswm dros y Penderfyniad:
Cymeradwyo'r trosglwyddiad ar gyfer Ysgol Uwchradd Gwernyfed fel y nodir ym mharagraff 2.1 yr adroddiad.	Sicrhau y gwneir trosglwyddiadau priodol sy'n adlewyrchu'r gwariant cyfalaf a ragwelir.

8.3. Trosglwyddiad ar gyfer Prosiectau Ysgolion yr 21ain Ganrif

Cynigiodd y Cyngorydd Sir A Davies ac eiliodd y Cyngorydd Sir K Roberts-Jones a, gyda 47 o blaid, 0 yn erbyn, ac 1 yn ymatal

PENDERFYNWYD	Rheswm dros y Penderfyniad:
Cymeradwyo'r trosglwyddiad ar	Sicrhau y gwneir trosglwyddiadau

gyfer Ysgol Uwchradd Gwernnyfed fel y nodir ym mharagraff 2.1 yr adroddiad.	priodol sy'n adlewyrchu'r gwariant cyfalaf a ragwelir.
--	---

Cyhoeddodd y Cadeirydd ei bod yn newid trefn yr agenda er mwyn delio gyda'r rhybudd o gynnig ar y gronfa pensiwn nesaf.

9.	RHYBUDD O GYNNIG – GWAREDU TANWYDD FFOSILEDIG O BENSIWN POWYS
-----------	--

Nododd y Swyddog Monitro y dylai cynghorwyr sy'n aelodau o Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ddatgan diddordeb personol anariannol, ond ni fyddai hyn yn eu hatal rhag siarad a phleidleisio ar y cynnig. Nododd y dylai cynghorwyr sydd â chyfranddaliadau mewn cwmnïau sy'n gweithio ym maes tynnu tanwydd ffosiledig ddatgan diddordebau personol a rhagfarnus, ac y dylai'r cynghorwyr hyn adael y siambr. Hefyd nododd na ddylai aelodau'r Pwyllgor Pensiynau a Buddsoddiadau pleidleisio ar y cynnig.

Datganodd y Cynghorwyr Sir M Barnes, L Corfield, B Davies, E Durrant, L George, J Gibson-Watt, S Hayes, A Jenner, DR Jones, EM Jones, J Jones, MJ Jones, D Jones-Poston, F Jump, H Lewis, K Lewis, P Lewis, S McNicholas, D Meredith, C Mills, G Morgan, R Powell, W Powell, DR Price, P Pritchard, G Pugh, J Pugh, L Roberts, P Roberts, K Roberts-Jones, D Selby, T Van-Rees, E Vaughan, A Williams, G Williams, H Williams, J Williams, JM Williams, R Williams ac S Williams diddordebau personol anragfarnus fel aelodau o Gronfa Pensiwn Llywodraeth Leol.

Datganodd y Cynghorwyr Sir P Davies, EM Jones, D Meredith a T Van-Rees diddordebau rhagfarnus, a gadawsant y siambr yn ystod trafodaethau ar y cynnig.

Cynigiwyd y cynnig gan y Cynghorydd Sir Emily Durrant ac fe'i heiliwyd gan y Cynghorydd Sir Jackie Charlton, oedd wedi nodi fod nifer o gronfeydd pensiwn yng Nghymru wedi cytuno i waredu cronfeydd gan gwmnïau sy'n ymwneud â thynnu tanwydd ffosiledig. Nododd Cadeirydd y Pwyllgor Pensiynau a Buddsoddiadau y byddai'r Pwyllgor yn hapus i ystyried y cynnig, a'i fod eisoes yn dilyn canllawiau Fforwm Cronfa Pensiwn Awdurdodau Lleol o ran cefnogi newid i amgylchedd carbon isel.

Gyda 22 pleidlais o blaid, 18 yn erbyn a 4 yn ymatal

PENDERFYNWYD fod y cyngor yn galw am gefnogaeth i Bwyllgor Cronfa Pensiwn Cyngor Sir Powys ystyried y canlynol:

- **Parhau â'r gefnogaeth barhaus o ran egwyddor gwaredu cwmnïau sy'n ymwneud â thynnu tanwydd ffosiledig, er mwyn gwaredu perchnogaeth uniongyrchol ecwiti a bondiau corfforaethol yn ogystal ag unrhyw gronfeydd**

cymysg, cwmnïau sy'n ymwneud â thynnu tanwydd ffosiledig

- **Mabwysiadu Nod 13 Datblygu Cynaliadwy'r Cenhedloedd Unedig:-**
"Cymryd camau ar frys i fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd a'i effaith"
- **Ac; i ofyn ac annog y dylai aelodau Partneriaeth Pensiynau Cymru ystyried gwaredu o fewn cyfnod o bum mlynedd**

Dychwelodd y Cyngorwyr Sir P Davies, EM Jones, D Meredith a T Van-Rees i'r cyfarfod.

Gadawodd y Cyngorydd Sir P Lewis y cyfarfod am 14.20.

10.	NEWIDIADAU I REOLIADAU ARIANNOL MEWN PERTHYNAS Â THROSLWYDDIADAU
------------	---

Bu'r Cyngor yn ystyried adroddiad y Pennaeth Cyllid oedd yn cynnig newid i'r Rheoliadau Ariannol er mwyn ailwampio cyllidebau cyfalaf rhwng blynyddoedd ariannol, mor bell â bod y gyllideb gyffredinol ar gyfer prosiectau'n aros yr un peth, ac nid oedd angen cymeradwyaeth y Cyngor ar gyfer y trosglwyddiad. Y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd oedd wedi argymhell y newid.

Cynigiodd y Cyngorydd Sir E Vaughan ac eiliodd y Cyngorydd Sir P Davies a gyda 51 pleidlais o blaid ac 1 yn erbyn

PENDERFYNWYD	Rheswm dros y penderfyniad:
Cymeradwyo'r newidiadau i'r Rheoliadau Ariannol.	Caniatáu trosglwyddo ymlaen cyllidebau cyfalaf a chyllid i flwyddyn yn y dyfodol mor bell â bod y gyllideb gyffredinol yn aros yr un peth.

Gadawodd y Cyngorydd Sir E Durrant y cyfarfod am 14.24.

11.	ADRODDIAD ARBEDION EFFEITHLONRWYDD AR 31AIN AWST 2019
------------	--

Hysbyswyd y Cyngor y llwyddwyd i wneud arbedion gwerth £11.628 miliwn (54%) hyd yn hyn. Roedd Penaethiaid Gwasanaethau wedi cadarnhau y byddai £6.393 miliwn arall (29%) yn cael ei arbed erbyn diwedd y flwyddyn. Ystyriwyd nad oedd yr arbedion eraill gwerth £3.672 miliwn (17%) yn bosib yn y flwyddyn ariannol gyfredol. Roedd disgwyl y gellir gwireddu £1.809 miliwn o'r rhain yn ystod y flwyddyn nesaf, fyddai'n gadael gwerth £2.156 miliwn o arbedion nad oedd yn bosib eu gwireddu ar sail barhaol. Roedd yr Uwch Dîm Arwain ar y cyd yn llunio cynllun adfer i adnabod ffyrdd eraill o bontio'r bwlch yma, a byddai cynigion yn mynd gerbron y Cabinet i'w hystyried. Cadarnhaodd Deiliad y Portffolio Cyllid y byddai'n rhannu manylion arbedion nad oedd yn bosib eu gwireddu gyda'r Panel Cyllid. Derbyniwyd nad oedd asesiadau effaith wedi bod

yn ddigon cadarn yn y gorffennol, a dyna'r rheswm dros fabwysiadu dull o weithio a seilir ar fodel busnes integredig.

Cynigiwyd yr adroddiad gan y Cynghorydd Sir Aled Davies ac ar ôl ei eilio, gyda 49 pleidlais o blaid a 0 yn erbyn

PENDERFYNWYD	Rheswm dros y Penderfyniad:
Nodi cynnwys yr adroddiad.	Deall effaith y broses o wneud arbedion ar Gyllideb 2019/20 a cheisio sicrwydd fod camau'n digwydd er mwyn mynd i'r afael â'r diffyg yng nghyllideb 2019/20.

12. ARGYMHELLION Y PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Cwestiynau gan Aelodau yn y Cyngor a thrwy siarad mewn Cyfarfodydd y Cyngor

Roedd y Cyngor wedi ystyried argymhelliad y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd y dylid cyflwyno system o siaradwyr enwebedig ar sail grwpiau gwleidyddol ac y dylid cynnal cyfnod arbrofol o 3 mis ar gyfer cwestiynau i Benaethiaid Gwasanaethau ar faterion gweithredol, a Deiliaid Portffolio ar faterion polisi. Byddai hyn yn golygu atal Rheol 4.29 y Cyfansoddiad yn ystod y cyfnod treial.

Cynigiodd y Cynghorydd Sir Elwyn Vaughan ac eiliodd y Cynghorydd Sir Karl Lewis, a gyda 48 pleidlais o blaid, 0 yn erbyn ac 1 yn ymatal

PENDERFYNWYD	Rheswm dros y Penderfyniad:
(i) Atal Rheol 4.29 y Cyfansoddiad am gyfnod cychwynnol o 3 mis i ganiatáu cyfnod treial o broses "Cwestiynau Ffurfiol ar Unrhyw Amser Arall", (ii) Y dylai'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd adolygu'r cyfnod treial ar ddiwedd y cyfnod hwnnw gyda phwerau dirprwyedig i Gadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd trwy ymgynghori â'r Pwyllgor i ymestyn y cyfnod treial. (iii) Yn ystod y cyfnod treial a gyfeirir ato yn i) ac (ii) uchod, y dylid mabwysiadu Rheol newydd	(i) Caniatáu i Aelodau ofyn cwestiynau ffurfiol i Ddeiliaid Portffolio ar unrhyw adeg, yn lle gorfod aros am gyfarfodydd o'r Cyngor. (ii) Caniatáu i siaradwyr enwebedig siarad ar eitemau ar agenda'r Cyngor. (iii) Egluro'r prosesau newydd i Aelodau cyn eu rhoi ar waith.

4.29A - 4.29C fel y nodir yn Atodiad 1. (iv) Y dylai'r Cyngor weithredu proses o gael siaradwyr enwebedig ar eitemau ar agenda'r Cyngor (yn ogystal ag Aelodau eraill fyddai'n gallu gwneud pwyntiau gwahanol/ychwanegol), yn unol â Rheol 4.47 diwygiedig fel y nodir yn Atodiad 1. (v) Y dylid cynnal gweithdy ar gyfer Aelodau i egluro'r prosesau newydd cyn eu rhoi ar waith.	
--	--

Y Cyfansoddiad

Bu'r Cyngor yn ystyried argymhelliad y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd oedd yn cynnig nifer o welliannau i'r Cyfansoddiad mewn perthynas â'r rheolau ar gyfer delio gyda gwelliannau i gynigion, pleidlais a gofnodir, Rheolau Gweithdrefnau Ariannol a'r Protocol Datrys yn Lleol.

Cynigiodd y Cynghorydd Sir Pete Roberts welliant a eiliwyd gan y Cynghorydd Sir James Gibson-Watt y dylid cael un amser cau, sef 5 o'r gloch y.p. ar y diwrnod cyn y cyfarfod, er mwyn cyflwyno gwelliannau sylweddol a syml i gynigion; derbyniwyd y gwelliant gyda 39 pleidlais o blaid, 4 yn erbyn, a 2 yn ymatal. Hwn wedyn oedd y cynnig terfynol, a gyda 39 pleidlais o blaid, 5 yn erbyn a 2 yn ymatal

PENDERFYNWYD	Rheswm dros y Penderfyniad:
Diwygio Rheol 4.49 Adran 4 y Cyfansoddiad sy'n mynnu y dylai'r Swyddog Monitro dderbyn diwygiadau sylweddol a syml ysgrifenedig erbyn 5 p.m. ar y diwrnod cyn y cyfarfod.	Adolygu a diweddarau'r Cyfansoddiad.

Gyda 48 pleidlais o blaid, ac 1 yn erbyn

PENDERFYNWYD	Rheswm dros y Penderfyniad:
Diwygio Rheol 4.66 Adran 4 mewn perthynas â phleidlais a gofnodir, Adran 16 mewn perthynas â Rheolau Gweithdrefnau Ariannol, ac Adran 25, Protocol Datrys yn Lleol.	Adolygu a diweddarau'r Cyfansoddiad.

Gadawodd y Cynghorydd Sir Mark Barnes y cyfarfod am 15.02.

13.	PENODIADAU I BWYLLGORAU A CHYRFF ALLANOL
------------	---

13.1. Cyngor Iechyd Cymuned Powys

PENDERFYNWYD penodi'r Cynghorydd Sir Lucy Roberts i Gyngor Iechyd Cymuned Powys.

13.2. Partneriaeth Chwaraeon Brycheiniog a Maesymfed

PENDERFYNWYD penodi'r Cynghorydd Sir Claire Mills i Bartneriaeth Chwaraeon Brycheiniog a Maesymfed

13.3. Sportlot y Gist Gymunedol

PENDERFYNWYD penodi'r Cynghorydd Sir Jon Williams i Sportlot, Y Gist Gymunedol.

13.4. Penodiadau a wnaethpwyd gan grwpiau gwleidyddol ac a gymeradwywyd gan y Swyddog Monitro

Nododd y Cyngor y penodwyd y Cynghorydd Sir Iain McIntosh i'r Pwyllgor Safonau yn lle Sarah Lewis.

14. RHYBUDD O GYNNIG – YMGYRCH Y RHUBAN GWYN

Bu'r Cyngor yn trafod y cynnig canlynol a gynigiwyd gan y Cynghorydd Sir Michael Williams ac a eiliwyd gan y Cynghorydd Sir David Meredith:

Mae Cyngor Sir Powys yn cefnogi ymgyrch y Rhuban Gwyn.

Mae ymgyrch y Rhuban Gwyn yn annog dynion i:

- Ymgysylltu â dynion eraill er mwyn trafod trais yn erbyn menywod a merched;
- Wisgo rhuban gwyn;
- Ymrwymo i beidio cyflawni, maddau, nag aros yn ddistaw ynghylch trais gan ddynion yn erbyn menywod.

Siaradodd Aelodau o blaid y cynnig, ac anogwyd aelodau a staff i gymryd rhan mewn digwyddiadau a drefnir ar Ddiwrnod y Rhuban Gwyn ar 25ain Tachwedd. Gofynnwyd i'r Arweinydd ddwyn sylw'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus at yr ymgyrch.

Gyda 45 pleidlais o blaid, ac 1 yn erbyn

PENDERFYNWYD FOD Cyngor Sir Powys yn cefnogi ymgyrch y Rhuban Gwyn.

Mae ymgyrch y Rhuban Gwyn yn annog dynion i:

- Ymgysylltu â dynion eraill er mwyn trafod trais yn erbyn menywod a merched;
- Wisgo rhuban gwyn;
- Ymrwymo i beidio cyflawni, maddau nag aros yn ddistaw ynghylch trais gan ddynion yn erbyn menywod.

Gadawodd y Cynghorydd Sir Karl Lewis y cyfarfod am 15.18

15.	RHYBUDD O GYNNIG – FFRAMWAITH DATBLYGU CENEDLAETHOL
------------	--

Roedd y cynigydd a'r eilydd wedi tynnu'r cynnig yn ôl.

16.	RHYBUDD O GYNNIG - CADWRAETH AC AIL-WYLLTIO
------------	--

Nododd y Swyddog Monitro y dylai aelodau sydd â thir yn ardal y cynllun arfaethedig, neu sydd â ffrindiau neu berthnasau sydd â thir, ddatgan diddordeb personol a rhagfarnus. Nododd hefyd y dylai aelodau sydd â swyddi rheoli gyda chyrff sydd ynteu'n cefnogi'r cynllun neu'n gwrthwynebu'r cynllun, ddatgan diddordebau rhagfarnus. Dylai aelodau cyffredin y sefydliadau hyn ddatgan diddordebau personol.

Datganodd y Cyngorwyr Sir P Davies, J Evans, G Morgan a G Thomas diddordebau personol a rhagfarnus a gadawsant y Siambr yn ystod trafodaethau ar y mater hwn.

Datganodd y Cyngorwyr Sir J Charlton, MJ Jones ac R Powell diddordebau personol anariannol.

Bu'r Cyngor yn trafod y cynnig canlynol a gynigiwyd gan y Cyngorydd Sir Elwyn Vaughan ac a eiliwyd gan y Cyngorydd Sir Bryn Davies:

Mae'r Cyngor yn nodi fod y prosiect dan arweiniad 'Rewilding Britain' yn ardal o Fachynlleth a Llanidloes i Aberystwyth, gyda'r teitl 'O'r Môr i'r Mynydd' sy'n cynnwys 38,000 hectar.

Er bod y Cyngor yn nodi ei gefnogaeth ar gyfer gwaith cadwraeth o fewn ein cymunedau, mae'n gwrthwynebu gweithgareddau 'Rewilding Britain' yng Nghanolbarth Cymru.

Hefyd, mae'n galw ar 'Brosiect O'r Môr i'r mynydd' i dorri cysylltiadau gyda 'Rewilding Britain' ac y dylai unrhyw strwythur rheoli yn y dyfodol gael ei seilio o fewn y cymunedau, dylai cael ei arwain gan y cymunedau a wasanaethir a dylai cynnwys partneriaid megis yr undebau amaethyddol, y Mentrau Iaith ac awdurdodau lleol fel man cychwyn sylfaenol.

Wrth gefnogi'r cynnig, dadl y Cyngorwyr Vaughan a Davies oedd bod y cynllun yn manteisio ar gymunedau Cymraeg eu hiaith sy'n dibynnu ar amaethyddiaeth, fyddai'n difetha eu bywoliaeth pe gaiff ei roi ar waith.

Gyda 41 pleidlais o blaid, 0 yn derbyn, ac 1 yn ymatal

PENDERFYNWYD fod y Cyngor yn nodi'r prosiect dan arweiniad Rewilding Britain yn yr ardal o Fachynlleth a Llanidloes i Aberystwyth, gyda'r teitl 'O'r Môr i'r mynydd' sy'n cynnwys 38,000 hectar.

Er bod y Cyngor yn cyhoeddi ei gefnogaeth ar gyfer gwaith cadwraeth o fewn ein cymunedau, mae yn erbyn gweithgareddau Rewilding Britain yng Nghanolbarth Cymru. Yn ogystal mae'n galw ar 'Brosiect O'r Môr i'r Mynydd' i dorri unrhyw gysylltiadau gyda Rewilding Britain ac y dylai unrhyw strwythur rheoli yn y dyfodol fod yn seiliedig yn y cymunedau, dylai cael ei arwain gan y cymunedau a wasanaethir, a dylai cynnwys partneriaid megis yr undebau amaethyddol y Mentrau Iaith ac awdurdodau lleol fel man cychwyn sylfaenol.

17. CWESTIYNAU'N UNOL A'R CYFANSODDIAD

17.1. Cwestiwn i Ddeiliad y Portffolio Cyllid, Cefn Gwlad a Thrafnidiaeth gan y Cyngorydd Sir Gareth Ratcliffe

Dros y blynyddoedd diweddar, mae Cyngor Sir Powys wedi ceisio rhoi gwasanaethau dan reolaeth cymunedau. Grŵp o wirfoddolwyr ymroddedig sydd wedi ysgwyddo cyfrifoldeb am bwl nofio'r Gelli Gandryll ac ar hyn o bryd maent yn darparu gwasanaeth i fwy na 450 o bobl. Byddai'r gwasanaeth hwn wedi cael ei golli ac mae'n hanfodol i'r gymuned, oherwydd heb y pwll nofio ni fyddai'r ysgol leol wedi gallu cefnogi'r ddarpariaeth a byddai'n golygu lleiafswm gwersi bob blwyddyn er mwyn bodloni gofynion sylfaenol y cwricwlwm cenedlaethol. Mae'n golygu cost i'r gymuned leol, sy'n gweithio'n galed i sicrhau fod y gwasanaeth yn parhau ond ar adegau mae biliau mawr am waith cynnal a chadw neu ddatblygiadau y mae angen eu talu i sicrhau fod safonau'r pwll yn gyfreithiol ac yn ddiogel. Er enghraifft, mae pwll nofio'r Gelli Gandryll yn gorfod adnewyddu leinin y pwll fydd yn costio rhyw £18mil, gan gynnwys TAW. Mae'r gymuned wedi codi ychydig dros £11 mil gyda chefnogaeth trigolion a sefydliadau'r gymuned leol.

Wrth gofio hyn, a wnaiff deiliad y portffolio ystyried sefydlu cyllideb fydd yn caniatáu i grwpiau cymunedol sydd wedi ysgwyddo cyfrifoldeb am wasanaethau, wneud cais am fenthyciadau i gefnogi'r gwasanaeth a fabwysiadwyd gan y gymuned?

Ymateb

Mae pwysau ariannol sylweddol ar y Cyngor; rydym yn gorfod blaenoriaethu'r adnoddau prin sydd gennym ar wasanaethau craidd y cyngor. Byddai angen adnoddau ychwanegol er mwyn cyflwyno cynllun benthyciadau, ac nid yw'r adnoddau hynny gennym. Mae gan grwpiau cymunedol fynediad at ffynonellau cyllid eraill, a gallwn helpu cyfeirio grwpiau at ffrydiau cyllid potensial.

Wrth ymateb i gwestiwn atodol y Cyngorydd Ratcliffe, cytunodd Deiliad y Portffolio iddarparu manylion ffynonellau cyllid eraill i aelodau.

17.2. Cwestiwn i Ddeiliad y Portffolio Cyllid, Cefn Gwlad a Thrafnidiaeth gan y Cyngorydd Sir Karen Laurie-Parry

Gan fod Cyngor Sir Powys yn ardal wledig mor eang, mae ei wariant ar gostau Bysiau Contract yn uchel, boed yn gludiant cyhoeddus neu gludiant ysgol.

Rwyf yn deall i Gyfarwyddwr blaenorol ofyn i'r Cabinet adolygu'r holl gostau Cludiant ar gyfer Bysiau, boed yn gludiant cyhoeddus neu i ysgolion, er mwyn cadarnhau a fyddai'n bosib gwneud unrhyw arbedion, ac yn ogystal tynnais i sylw at y pryderon oedd gennyf ynghylch bysiau mawr gwag sy'n rhedeg ar adegau penodol yn ystod y dydd. Mae'n debyg bod yna resymau dros hyn, ond gan ein bod yn disgwyl mwy o bwysau ar y gyllideb, ydych chi'n ystyried y dylid cydymffurfio â chais proffesiynol y Cyfarwyddwr blaenorol?

Wrth sylweddoli fod hwn yn faes sensitif wrth gwrs, a fyddai Deiliad y Portffolio'n gallu egluro a chadarnhau a gynhaliwyd Adolygiad llawn o Gostau Cludiant Cyhoeddus ac i Ysgolion, neu a fydd hyn yn digwydd?

Ymateb

Mae'r Cyngor wedi cynnal adolygiad o gludiant ym mis Gorffennaf 2018 pan ofynnwyd i gwmnïau dendro ar gyfer cytundebau newydd o ran bysiau ar gyfer disgyblion ysgol a gwasanaethau bysiau lleol. Yn sgil yr adolygiad, tynnwyd yn ôl cyfanswm o 33 cerbyd cludiant ysgol dynodedig. Mae dysgwyr oedd yn teithio ar y cerbydau hynny, bellach yn cael eu cludo ar wasanaethau ysgolion eraill neu wasanaethau bysiau lleol eraill.

Rydym yn parhau i fonitro gwariant ar gludiant o fis i fis, ond mae'n rhaid inni fodloni ein dyletswyddau statudol a chludo tua 5500 o ddysgwyr i'r ysgol yn ddyddiol, a sicrhau fod y 1.1 miliwn sy'n teithio ar ein rhwydwaith o fysiau cludiant cyhoeddus bob blwyddyn yn derbyn gwasanaeth sy'n rhoi gwerth am arian.

Doedd dim cwestiwn atodol.

Gadawodd y Cynghorydd Sir Aled Davies y cyfarfod am 16.00.

17.3. Cwestiwn i gyn Deiliad y Portffolio Addysg a'r Iaith Gymraeg gan y Cynghorydd Sir James Gibson-Watt

Yn ddiweddar mae Deiliad y Portffolio wedi gwrthod apêl rhieni dalgylch Ysgol Uwchradd Aberhonddu oedd yn gwneud cais am gludiant ysgol ar gyfer eu plant i gampws Ysgol Calon Cymru, Llanfair-ym-Muallt i astudio trwy gyfrwng y Gymraeg, ar y sail fod darpariaeth cyfrwng Cymraeg Ysgol Uwchradd Aberhonddu yn gymharol â darpariaeth Ysgol Calon Cymru, er gwaethaf y ffaith nad yw darpariaeth cyfrwng Cymraeg Ysgol Uwchradd Aberhonddu yn amlwg mor helaeth â darpariaeth Ysgol Calon Cymru, yn enwedig ym Mlynnyddoedd 10 ac 11.

Wrth ystyried yr uchod, sut gall Deiliad y Portffolio gyfiawnhau ei phenderfyniad i wrthod apêl y rhieni mewn amgylchiadau lle mae Cyngor Sir Powys yn parhau i ddarparu cludiant ysgol i rai o ddysgwyr dalgylch Ysgol Uwchradd Aberhonddu i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gampws Ysgol Calon Cymru yn Llanfair-ym-Muallt; ac a wnaiff hi gadarnhau fod ei phenderfyniad i wrthod apêl y rhieni yn cydymffurfio â deddfwriaeth Cydraddoldeb a darpariaethau Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg

Cyngor Sir Powys? Ymateb

Byddwch yn ymwybodol fod Polisi Cludiant Ysgol yr Awdurdod yn nodi'n glir y darperir cludiant am ddim i ddisgyblion cymwys i'r ysgol neu ddalgylch agosaf sy'n darparu addysg trwy gyfrwng y Gymraeg neu Saesneg. Yn achos dysgwyr ardal Aberhonddu, Ysgol Uwchradd Aberhonddu yw'r darparwr agosaf sy'n cynnig addysg uwchradd cyfrwng Cymraeg.

Ychydig flynyddoedd yn ôl, gwrthodwyd cludiant i nifer o rieni o ardal Aberhonddu i Ysgol Uwchradd Llanfair-ym-Muallt ar gyfer darpariaeth cyfrwng Cymraeg gan taw Ysgol Uwchradd Aberhonddu oedd y darparwr agosaf. Aethpwyd â'r penderfyniad hwn i apêl gan y rhieni a dyfarnwyd cludiant am ddim iddynt ar y sail y tybir fod darpariaeth Ysgol Uwchradd Llanfair-ym-Muallt, gan Ddeiliad Portffolio Addysg ar y pryd, yn fwy addas na darpariaeth Ysgol Uwchradd Aberhonddu.

Wrth wrando ar achosion apêl rhieni eleni, derbyniais wybodaeth oedd yn dangos fod nifer y pynciau sydd ar gael trwy gyfrwng y Gymraeg yn Ysgol Calon Cymru ac Ysgol Uwchradd Aberhonddu, bellach yn debyg iawn. Ym mlynnyddoedd 7-9 darperir nifer debyg o bynciau cyfrwng Cymraeg yn y ddwy ysgol, er mae mwy o wahaniaeth ym mlynnyddoedd 10 ac 11.

Penderfynais felly, peidio dyfarnu cludiant am ddim oherwydd mae'r ddarpariaeth yn gymharol yn y ddwy ysgol, ac felly nid yw'n groes i ddeddfwriaeth cydraddoldeb na dyheadau CSCA yr awdurdod.

Wrth ymateb i gwestiwn atodol y Cynghorydd Gibson-Watt o ran a oedd ei hymateb yn gydradd yn ei barn hi, nododd Deiliad y Portffolio nad oedd unrhyw wahaniaeth rhwng categorïau'r ddwy ysgol yng Nghyfnod Allweddol 3, ac felly ni ellir cyfiawnhau cludiant i unrhyw ysgol ar wahân i'r ysgol agosaf.

17.4. Cwestiwn i'r Arweinydd gan y Cynghorydd Sir William Powell

Wrth ystyried y tebygolrwydd y cynhelir naill ai Etholiad Cyffredinol neu Bleidlais Gadarnhau ar Brexit yn ystod yr wythnosau nesaf – a phryderon ynghylch anghysondebau yn yr Etholiad Cyffredinol diweddar – beth mae'r Arweinydd yn ei wneud, ar y cyd â'r Swyddog Canlyniadau i adolygu cyfarwyddyd ar Enciliad, a'r ffordd y mae'n effeithio ar Swyddogion, Aelodau Cyngor Sir Powys ac asedau'r Cyngor Sir, i sicrhau ei fod yn gyson, yn gyfreithiol a chymesur?

Ymateb

Diolch am y cwestiwn. Fel y byddwch yn ymwybodol, nid mater i Arweinydd y Cyngor yw'r drefn o redeg etholiadau, ond yn hytrach cyfrifoldeb y Swyddog Canlyniadau a'i staff yw. Er hynny, gallaf gadarnhau y bydd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd yn adolygu unrhyw gyfarwyddyd o ran enciliad fydd ei angen wrth symud i'r dyfodol.

Wrth ymateb i gwestiwn atodol y Cynghorydd Powell, cadarnhawyd y byddai adolygiad ar gyfarwyddyd i staff ar enciliad yn cael ei gynnal.

17.5. Cwestiwn i Ddeiliad y Portffolio ar gyfer yr Amgylchedd gan y Cynghorydd Sir Elwyn Vaughan

Beth mae'r deiliad portffolio yn bwriadu ei wneud yn sgil yr adroddiad annibynnol a dderbyniwyd gan drigolion Aber-miwl sy'n awgrymu fod yr arolwg ecoleg a gynhaliwyd gan CSP yn ddiffygiol o ran safon ac nid oedd yn cydymffurfio ag arfer dda na ddeddfwriaeth, ac felly nid yw'n bosib y gellir diystyru presenoldeb y fadfall gribog ar y safle? Yn benodol, a wnaiff deiliad y portffolio gadarnhau na fydd unrhyw waith yn cychwyn ar y safle nes cydymffurfio'n llwyr â deddfwriaeth mewn perthynas â hyn?

Ymateb

Mae'r cynllun lliniaru ecoleg yn cael ei gyflawni'n unol ag arfer orau 2001 ac yn cydymffurfio'n llawn â'r drwydded datblygu a gyhoeddwyd gan Gyfoeth Naturiol Cymru (CNC) ar gyfer y safle hwn. Cynhaliwyd ymarfer cychwynnol i ddal madfallod cribog yn ystod mis Hydref a mis Tachwedd 2018, a chymeradwywyd a chadarnhawyd yr ymarfer hwn gan CNC. Mae hon yn broses barhaus, a'r cam nesaf fydd chwilio a chlirio'r cynefin ar y safle dan oruchwyliaeth yn union cyn cychwyn ar y gwaith i sicrhau nad oes madfallod cribog ar y safle.

Ymarfer pen bwrdd oedd yr adroddiad annibynnol a ddarparwyd gan y grŵp cymunedol, ac ni chynhaliwyd unrhyw ymweliadau â'r safle gan yr ecolegydd, ac roedd yn seiliedig ar wybodaeth a gyflwynwyd gan y grŵp yn unig, sy'n codi mater amhleidioldeb. Cwmni proffesiynol cydnabyddedig yw'r ymgynghorydd a ddefnyddiwyd gan y Cyngor, ac mae'n cynnal prosiectau ecolegol a bioamrywiaeth ar hyd a lled y DU. Mae ganddynt systemau amgylcheddol a rheoli ansawdd ardystiedig ac maent yn defnyddio ecolegwyr profiadol a chymwys. Ers hynny mae CNC wedi cwrdd â'r grŵp cymunedol ac wedi cadarnhau i'r cyngor eu bod nhw (CNC) yn hapus gyda'n ffordd o weithio.

Felly gallwn gadarnhau ein bod wedi cydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol hyd yma, ac y byddwn yn parhau i gydymffurfio â deddfwriaeth berthnasol, cyn ac yn ystod y broses adeiladu.

Yn ei gwestiwn atodol, gofynnodd y Cynghorydd Vaughan am sicrwydd y byddai gweddill y safle ar gyfer mentrau preifat, ac ni fyddai'n cael ei ddefnyddio ar gyfer gwasanaethau eraill y Cyngor ac y byddai'r Cyngor yn chwilio am safleoedd parc busnes eraill yn Nyffryn Hafren. Cadarnhaodd y Deiliad Portffolio nad oedd unrhyw gynlluniau ar hyn o bryd i adleoli gwasanaethau eraill y Cyngor i safle Aber-miwl. Byddai cyfleoedd datblygu economaidd eraill ar gyfer yr ardal yn cael eu hystyried fel rhan o Fargen Twf Canolbarth Cymru.

Gadawodd y Cynghorydd Sir T Van-Rees y cyfarfod am 16.08.

17.6. Cwestiwn i Ddeiliad y Portffolio ar gyfer Datblygu Economaidd, Tai a Gwasanaethau Rheoleiddiol gan y Cynghorydd Sir James Gibson-Watt

A wnaiff Deiliad y Portffolio olrhain ymdrechion Cyngor Sir Powys i hyrwyddo grantiau 'Targedu Buddsoddiad mewn Adfywio' Llywodraeth Cymru i berchnogion siopau manwerthu canol y dref a thenantiaid hirdymor trefi marchnad Powys?

Ymateb

Cyhoeddwyd datganiad i'r wasg oedd yn nodi manylion y cyllid yn y gwanwyn, oedd wedi arwain at ymholiadau.

Mae gweithgareddau hyrwyddo dilynol wedi canolbwyntio ar drefi lleol penodol (ym Mhowys, sef: Y Drenewydd, Llandrindod ac Aberhonddu). Mae Swyddogion Lleol yn gweithio gyda nifer o ymgeiswyr i ddatblygu ceisiadau ar gyfer grantiau, yn ogystal â siarad â grwpiau rhwydwaith busnes perthnasol i hyrwyddo'r cyfle.

Doedd dim cwestiwn atodol.

17.7. Cwestiwn i Ddeiliad y Portffolio Addysg gan y Cyngorydd Sir Jon Williams

Pan adeiladodd Tesco eu siop newydd yn Llandrindod, rhoddwyd £700,000 gan y cwmni i adeiladu neuadd newydd i'r Sgowtiaid. Adeiladwyd y neuadd gydag arian ychwanegol gan CSP i ychwanegu canolfan ieuenctid at yr ochr. Ers nifer o flynyddoedd mae'r sgowtiaid wedi gorfod delio gyda grwpiau eraill yn defnyddio'r adeilad ac yn achosi difrod. Roedd cytundeb i ddefnyddio'r adeilad a sefydlu pwyllgor rheoli i redeg yr adeilad. Ni anrhyddedwyd y rhain er i'r sgowtiaid geisio dros nifer o flynyddoedd i annog CSP i ddelio gyda'r problemau. Ychydig wythnosau yn ôl galwodd CSP gyfarfod gyda defnyddwyr yr adeilad i'w hysbysu eu bod wedi gwneud cais am gyllid grant i bryder diogelu o safbwynt y grwpiau ieuenctid sy'n defnyddio'r adeilad. Mae llawer o broblemau dal heb eu datrys o ran perchnogaeth a rheoli'r adeilad, ac nid yw'r Sgowtiaid wedi derbyn ymateb gan CSP ers Ionawr 2019 pan nodwyd "byddwn yn cysylltu â chi eto'n fuan". A wnaiff Deiliad y Portffolio ddweud wrthyf, pam nad ydynt wedi derbyn ateb eto, pam nad yw CSP wedi anrhyddedu'r cytundeb i sefydlu pwyllgor rheoli, a pham maent wedi mynd yn groes i'r cytundeb gwreiddiol sy'n nodi "y cynnig yw y cyfyngir defnydd o'r cyfleusterau newydd i sefydliadau eraill, sydd yn grwpiau ieuenctid yn unig. Bydd unrhyw gynnig arall yn y dyfodol i ganiatáu defnydd gan grwpiau nad ydynt yn grwpiau ieuenctid, yn destun cytundeb gan y pwyllgor rheoli a bydd gofyn i Fwrdd y Cyngor gymeradwyo hyn ar ôl ymgynghori â grwpiau sydd eisoes yn defnyddio'r adeilad, gan gynnwys y Sgowtiaid."?

Ymateb

Mae nifer o sefydliadau wedi defnyddio Neuadd Sgowtiaid a Chanolfan Ieuenctid Llandrindod dros y blynyddoedd ers ei adeiladu - ymhlith y rhain mae'r Sgowtiaid, y Gwasanaeth Ieuenctid a Credu. Hefyd roedd yr adeilad yn gartref i'r Uned Cyfeirio Disgyblion tan ddiwedd Gorffennaf eleni, sy'n golygu nad yw'r adeilad yn cael ei ddefnyddio'r llawn bellach.

Er mwyn ystyried cyfleoedd i ddefnyddio'r adeilad yn llawn, ar hyn o bryd mae'r awdurdod yn ystyried y posibilrwydd o ddatblygu Canolfan Teuluol Integredig yn yr adeilad, fydd yn gallu cynnig cymorth gwerthfawr i deuluoedd yr ardal. Ers i'r Uned Cyfeirio Disgyblion adael yr adeilad yn ddiweddar, a elwir yn Ganolfan Ieuenctid Llandrindod. Er ein bod wedi gwneud cais am gymorth grant i Lywodraeth Cymru, nid ydym yn gwybod canlyniad ein cais eto.

Roedd Swyddogion wedi galw cyfarfod o holl ddefnyddwyr presennol a photensial yr adeilad ar ddechrau mis Medi. Hwn oedd y cyfarfod cyntaf i drafod

defnydd o'r adeilad yn y dyfodol, ac roedd yn hynod bwysig fod yr holl ddefnyddwyr o gwmpas y bwrdd o'r cychwyn cyntaf.

Os bydd y cais am gyllid grant yn llwyddo, ac mae'r awdurdod yn penderfynu bwrw ymlaen i sefydlu Canolfan Teuluol Integredig ar y safle, wedyn bydd yn gyfle gwyh i'r holl sefydliadau gydweithio i ddiwallu anghenion teuluoedd a phobl ifanc Llandrindod. Fodd bynnag, bydd yr awdurdod yn gofalu y bydd yn ymgynghori â'r holl ddefnyddwyr i drafod goblygiadau ymarferol hyn.

Er mwyn cydymffurfio'n llawn ag unrhyw gytundeb mewn perthynas â'r Canolfan a'i defnydd, byddaf yn argymhell sefydlu Pwyllgor Rheoli'r Canolfan cyn gynted â phosib.

Yn ei gwestiwn atodol, gofynnodd y Cynghorydd Williams a fyddai'r canolfan teuluol yn defnyddio'r rhan o'r adeilad nad yw'n cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd, gan adael y sgowtiaid fel unig ddefnyddwyr gweddill yr adeilad er mwyn anrhydeddu'r ymrwymiad gwreiddiol i ddarparu neuadd sgowtiaid pwrpasol yn Llandrindod ar ôl iddyn nhw adael y Neuadd Ymarfer. Roedd Deiliad y Portffolio wedi ymrwymo i gwrdd â'r Cynghorydd Williams a'r holl bartïon perthnasol eraill.

17.8. Cwestiwn i Ddeiliad y Portffolio Pobl Ifanc a Diwylliant gan y Cynghorydd Sir Gareth Ratcliffe

A wnaiff Deiliad y Portffolio roi diweddariad ar yr ymgynghoriad gyda chymunedau a grwpiau defnyddwyr ar ddyfodol llyfrgelloedd ar draws Cyngor Sir Powys yn unol â'r cynigion yn y gyllideb ar gyfer eleni, a hefyd o ran y gwaith sydd ar y gweill ar gyfer cyllideb 2020/21?

Ymateb

Mae'r adroddiad ar yr ymgynghoriad gyda chymunedau a grwpiau defnyddwyr ar ddyfodol ein llyfrgelloedd wedi cael ei lunio, ac rydym wedi dosbarthu datganiad i'r wasg ar y prif ganlyniadau. Mae'r adroddiad llawn yn cael ei gyfieithu ar hyn o bryd, a bydd yn cael ei lanlwytho i'r wefan ar ôl cwblhau'r gwaith yma.

Rydym yn ddiolchgar iawn i bawb sydd wedi cymryd rhan yn y cyfarfodydd ymgynghori neu sydd wedi anfon eu syniadau atom ar-lein, trwy'r post neu drwy'r llyfrgelloedd, ac i'r aelodau hynny sydd wedi cyfrannu at y cyfarfodydd a gynhaliwyd. Ar y cyfan cawsom ymateb rhagorol, a does dim dwywaith ynghylch gwerth y llyfrgelloedd i drigolion y sir, ar gyfer yr amrediad eang o wasanaethau a chymorth sydd ar gael trwyddynt, yn benodol:

- Mynediad am ddim at gyfrifiaduron
- Bentyg llyfrau a DVDau
- Sesiynau straeon, clybiau codio a gweithgareddau'r her darllen dros yr haf i blant
- Cyngor a gwybodaeth gan lyfrgellwyr sydd hefyd yn gweithredu fel swyddogion gwasanaethau cwsmer y cyngor.

Ystyrir fod llyfrgelloedd yn lleoedd diogel a chymdeithasol i bobl, ac maent yn hynod bwysig yn benodol o ran cefnogi aelodau mwyaf bregus ein cymdeithas efallai. Roedd ymatebwyr hefyd wedi rhoi sgôr uchel i werth y gwirfoddolwyr sydd wedi bod yn cefnogi'r gwasanaeth ac yn cadw llyfrgelloedd ar agor yn hirach.

Mae'r ymgynghoriad wedi tynnu sylw at rôl y gwasanaeth llyfrgelloedd fel wyneb blaen Cyngor Sir Powys llawer o'n cymunedau, ac mae angen inni ystyried effaith penderfyniadau eraill a newidiadau i wasanaethau ar drigolion sy'n cael

mynediad at gymorth trwy'r llyfrgelloedd. Mae gwasanaeth y llyfrgelloedd yn cefnogi agendâu trawsnewid, yn benodol trawsnewid digidol, trwy ddarparu cyfrwng i'r sawl sydd heb dechnoleg neu'r gallu i'w defnyddio, gael mynediad â chymorth ati, a pheidio cael eu difreinio.

Hefyd mae llyfrgelloedd a gwasanaethau hamdden a diwylliannol eraill yn allweddol i gymunedau llewyrchus, ac atal cynnydd mewn angen, a thrwy hynny cynyddu cyfleoedd llesiant cyffredinol a'r cysyniad fod Powys yn lle da i fyw, gweithio a chwarae. Mae potensial enfawr i weithio gyda Chynghorau Tref a Chymuned a'r Trydydd Sector i drawsnewid y cynnig er gwell, ond bydd angen i bob un ohonoch weithio gyda ni i wireddu hyn.

Hefyd byddwn yn ystyried yr holl sylwadau a gyflwynwyd er mwyn paratoi cynlluniau at y dyfodol, ac rydym yn cynnal trafodaethau gyda grwpiau cymunedol amrywiol sydd â diddordeb er mwyn trawsnewid y dull o gyflenwi gwasanaethau i wneud yr arbedion sydd eu hangen a datblygu'r cynnig lleol ar gyfer dyfodol cynaliadwy, hirdymor. Wrth ystyried sefyllfa economaidd bresennol y cyngor, does dim dwywaith y bydd y dyfodol yn parhau'n heriol, a bydd angen cymorth parhaus yr holl aelodau lleol i sicrhau atebion yn eich ardaloedd, er mwyn cynnig gwasanaethau gwerthfawr mewn partneriaeth a thrwy fodelau cyflenwi gwahanol. Os oes gennych unrhyw awgrymiadau eraill ar gyfer eich llyfrgell leol, neu os gallwch ddarparu nawdd neu gefnogaeth a chymorth ymarferol, croeso ichi gysylltu â mi. Bydd y gwasanaeth llyfrgelloedd yn ystyried pob un o'r awgrymiadau fesul llyfrgell.

Mae'r Gwasanaeth Tai a Datblygu Cymunedol, sy'n cynnwys llyfrgelloedd, wedi cyflwyno eu cynigion ar gyfer cyllideb 2020/21, a byddant yn destun ystyriaeth fel rhan o'r broses o osod y gyllideb. Bydd y gwasanaethau'n ymchwilio i fodelau cyflenwi eraill ar frys, trefniadau i gydleoli llyfrgelloedd eraill a threfniadau partneriaeth, a ffyrdd i greu incwm, gan gynnwys nawdd, nawddogaeth a grwpiau Ffrindiau.

Gofynnodd y Cynghorydd Ratcliffe os byddai'r cynigion ar gyfer y gyllideb mewn perthynas â llyfrgelloedd yr un peth â'r hyn a gynigiwyd y llynedd. Dywedodd Deiliad y Portffolio bod gwaith parhaus ym mhob cymuned i sicrhau cynaliadwyedd hirdymor y gwasanaeth.

17.9. Cwestiwn i Ddeiliad y Portffolio Pobl Ifanc a Diwylliant gan y Cynghorydd Sir Karen Laurie-Parry

Ym mis Mawrth 2019, cefais sicrwydd gan gyn Cyfarwyddwr, y byddai dadansoddiad ariannol terfynol o ran pwy oedd yn gyfrifol am yr oedi mewn perthynas ag adeiladu'r Gaer, Aberhonddu, ac felly'r holl gostau ychwanegol.

Byddai'r holl resymau'n destun archwiliad trwyadl, er mwyn cadarnhau lle mae'r bai. Ac roedd y cyn Cyfarwyddwr hefyd wedi cynnig bod ar gael o hyd, i Gyngor Sir Powys er mwyn helpu gydag unrhyw wybodaeth gefndir, mor bell ag y byddai angen.

Roedd ffeil fanwl yn nodi'r holl fanylion, ar holl agweddau ar yr adeiladu. Y bwriad oedd dadansoddi'r ffeil tua diwedd y cytundeb, er mwyn adnabod a

fyddai'n fuddiol hawlio costau yn erbyn unrhyw un. Bydd angen dadansoddi'n ofalus y risg o wneud hawliad oherwydd fel y mae Cyngor Sir Powys yn gwybod, gall y broses gyfreithiol fod yn gostus, heb unrhyw sicrwydd o lwyddiant.

Er fy mod yn gwerthfawrogi taw maes sensitif yw hwn, a wnaiff Deiliad y Portffolio egluro a chadarnhau beth yw'r sefyllfa mewn perthynas â dadansoddiad fforensig? Hefyd, fydd Cyngor Sir Powys yn gallu gorfodi Gweithdrefnau Llys i dalu unrhyw daliadau a wnaethpwyd i'r Cwmni Adeiladu a gontractiwyd, a'r Cwmni Rheoli Prosiect /Syrfewyr Meintiol a gontractiwyd, os nad oedd y Contract wedi cael ei gyflawni ar amser ac yn unol â chyllideb y Contract?

Ymateb

Ym mis Gorffennaf 2018, y swm a gytunwyd ar gyfer y contract ar y Gaer oedd £9.65 miliwn, felly nid yw'r oedi gyda'r rhaglen wedi golygu unrhyw gostau ychwanegol i'r Cyngor ers hynny. Mae'r prosiect, ei statws ariannol a'r cynnydd, yn destun rheolaeth gadarn, ac yn cael ei oruchwyllo gan Fwrdd Prosiect y Gaer sy'n cynnwys Deiliaid Portffolio a swyddogion perthnasol. Mae'r Bwrdd Prosiect, sy'n cwrdd yn rheolaidd, yn derbyn ac yn archwilio diweddariadau manwl o ran rheoli'r prosiect / y rhaglen ynghyd ag adroddiadau ariannol sy'n olrhain cynnydd, problemau a materion i'w hystyried, eu harchwilio a'u penderfynu.

Bydd y prosiect yn gyffredinol yn destun adolygiad ar ôl ei gwblhau a bydd unrhyw argymhellion yn sgil hynny'n cael eu gweithredu. Byddwn yn adolygu ac yn myfyrio ar benderfyniadau'n barhaus.

Roedd gan y Cynghorydd Laurie-Parry nifer o gwestiynau atodol, a gofynnwyd iddi ysgrifennu at y Deiliad Portffolio gyda manylion.

18.	TALIADAU UNIONGYRCHOL
------------	------------------------------

Byddai'r fideo ar daliadau uniongyrchol yn cael ei ddangos yn ystod y Diwrnod Datblygu Aelodau ar 31ain Hydref.

Y Cynghorydd Sir B Baynham (Cadeirydd)